

SARDARABAD

AÑO I, Nº 12 BUENOS AIRES

SABADO, 10 de ABRIL de 1976

ՇԱՏՈՒՆԱԿԵՆՔ ՕԳԻՆԵԼ ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

Հաճոյքով կը յարանենք մեր ընթերցողներուն, որ ընդատաջելով Հ. Բ. Ը. Միութեան ցիկանս նախագահ, Տիար Ալեք Մանուկեանի կոչին՝ Պուէնտա Ալքսի, Գորատպալի, Մանթէվիտայի եւ Սան Փաւլոյի համանուն մասնաճիւղերը իրենց վարահաւած հանգանակութիւնները յաջողութեամբ նպաստեն: Ընդհանուր դասարը պիտի յազարդենք յաջորդ թիւով:

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՈԳԻՈՎ

Կը շարունակէ հանգանակութեան աշխատանքները, գազարիս մէջ կազմուած Լիբանանեայութեան Ազգապետ Օգոստեան Կեդրոնական Յանձնախումբը, որուն նախագահութիւնը կը վայելէ, Հայրապետական Պատուիրակ՝ Գերաշնորհ Տէր Բարգէն Արք. Ապատեան:

Վտաս եւեմ որ, մեր ազգակիցները անտարով Սրբազան Հօր Կոչին, իրենց ներպիտան անվերապահ եւ առատաձեռն նուիրատուութիւններով, բա՛րձր պիտի պահեն մեր գաղութին վարկն ու ներայրական ոգին:

JOVEN ARMENIO!

INTEGRATE A TU IGLESIA, PARTICIPANDO DE LAS CEREMONIAS RELIGIOSAS DE LA GRAN PASCUA CRISTIANA.

RECUERDA QUE PERTENECES A LA PRIMERA NACION QUE SE CONVIRTIO OFICIALMENTE AL CRISTIANISMO.

Oficios Religiosos en la Catedral Armenia

San Gregorio El Iluminador

- 11 de Abril — DOMINGO DE RAMOS
Comienzo de ceremonias a las 9.
Santa Misa: 10,30 hs.
— A las 18. "Ceremonia de apertura de Puertas".
- 13 de Abril — MARTES SANTO
Oficio religioso y posterior lectura del fragmento evangélico "IMASDUN GUSANATS".
- 15 de Abril — JUEVES SANTO
Santa Misa: 10,30 hs.
Recordación de la Ultima Cena y de la Instauración de la Sta. Eucaristía.
— A las 17 hs. "Oficio del Lavado de los pies".
— "Oficio de las Tinieblas". Comienzo de la ceremonia 19,30 hs. ofrecerá el sermón acorde al día S. E. Monseñor Papken Abadian.

(Continúa en la Pág. 2)

70º ANIVERSARIO

DE LA

1976

1906

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA

DIASPORA - EL HOGAR

RECETARIO Nº 5

ՏԻԹՐՈՅԻԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՅ ԻՐ ՊՐԱՍԱԿԻՆ

Guisado de Carne con Arroz

(TASS KEBAB)

Ingredientes:

- 1 kg. de carne cortada en cubos
- 3/4 kg. cebollitas
- 1/2 kg. tomates (o una lata de pulpa)
- 1 taza de arroz
- 3 tazas de agua
- sal y pimienta a gusto
- 2 cucharaditas de comino (optativo)
- 12 cucharadita de otra especie (optativo).

Preparación:

Quando las cebollitas fueran pequeñas, pélelas y déjelas enteras, si no, córtelas en cuatro. Sazone la carne con las cebollas. Llene con esto un bol esmaltado o "pirex" y con cuidado inviértalo en una tortera circular, cuidando de que toda la carne esté dentro del bol y en el centro de la tortera. Luego, coloque algún objeto pesado sobre el bol para que no se mueva durante la cocción.

Mezcle el tomate y el agua, coloque una taza de esta mezcla en la tortera y espere a que hierva. Al hervir, baje el fuego para que se cueza con lentitud. Cuando la carne absorba el agua, agregue más hasta que la carne esté cocida (unas dos horas a fuego lento).

Quando la carne se haya cocido, coloque el arroz lavado alrededor del bol. Si el agua es suficiente deje en la tortera y use sólo una taza más de agua para el arroz y deje hervir, luego vuelva a bajar la llama hasta que el arroz esté cocido. Una vez cocido, levante el bol de la carne y sirva.

Տիթրոյթի Միացեալ Յանձնախումբը առաջին Լը, որ դարձի լծուցեալ Լիբանանի Հանդանախումբի կարծին մէջ և Խոանդուն աշխատանքով մը արդէն լիովին արդարացրցած է իր վրայ դրուած յոյսերը: Ամէն շրջանակի Համար քրթա մը նշանակուած է Հանդանախումբի և Տիթրոյթին արուած էր ամենէն մեծ բաժիններէն մէկը — 120,000 տարր:

Տիթրոյթի Հանդանախումբի և Խոանդուններէն վերջինը կայացու կիրակի, Փետրուար 29, Երևանում, ուր խումբ մը ազգայիններ, իրենց տիկիններով ճաշէ հիւրն էին Տէր և Տիկին Ա. Մանուկեանները: Համայն ճաշի սպասարկութիւնէն ևուք, տեղի ունեցու անպաշտոն յայտարար բաժին մը, զոր վարեց Տիթրոյթի Ա. Յովհաննէս Մկրտիչ Եկեղեցեայ Երիտասարդ ու սերուած Հովիւ Հոգը. Տ. Փառէն Վրդ. Աւետիբեան, որ առաջին հերթին հրահրեց հիւրերնէսը: Տար Ալեք Մանուկեանը, իր խօսքը ուղղելու ներկայներուն: Տիար Մանուկեան շնորհակալութիւն յայտնեց որ ընթրիքին մասնակիցները փութացած էին ընթրուածէն հրահրին, դիտարով Հանդերձ որ այդ առիթով կարեւոր զոհարարութիւն մը կատարու կոչ մը պիտի ուղղուէր այնտեղ իրենց:

Օրուան զլիսուոր խօսողն էր անուանի բանաստեղծ և դաստիարակ Վահէ - Վահան, որ այս առիթով յատկապէս հրահրուած է Ամերիկա, Երոյթ ունենալու Համար Հանդանա-

խումբի և Խոանդուններուն. հիւր բանաստեղծը, փաստացի տուեաններով և յուզիչ խորհրդածութիւններով ներկայացուց Լիբանանախումբի և Խոանդուններուն վիճակը: Ապա խօսք առին նաև, յաջորդաբար, Հանդանախումբի և Խոանդուն Յանձնախումբի Առնայալու՝ Տիար Երուսաղ Մարտիկեան և Միջին Արևմուտքի Առնայալու՝ Պր. Մարթին Արքայրեան:

Այս տեղի ունեցան կարգ մը սրտաբախ նուիրատուութիւններ, Հանդանախումբի և Խոանդուն զուտարը Հասցնելով 108,000 տարրի ճաշիկերով վերջուորութիւն Յանձնախումբի Առնայալու՝ Տիար Մարթին Արքայրեան զատուութիւն յայտնեց թէ Տիթրոյթի Հայրութիւնը զվերութեանը պիտի կրնայ Հանդանախումբի իրեն սահմանուած 120,000 տարրի զուտարը և նոյնիսկ աւելին:

Տիթրոյթի մէջ Հանդանախումբի և Խոանդուններուն վերջինը տեղի պիտի ունենայ կիրակի, Մարտ 21, կ. և. ժամը 5ին, Ա. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցեայ Մշակութային կեդրոնի մէջ, ճաշի սպասարկութեամբ: Պիտի ներկայացուի նաև խմածու յայտարար մը, ուր զլիսուոր բանաստեղծ պիտի ըլլայ բանաստեղծ Վահէ - Վահան, այս առիթով Պատանի յատկապէս հրահրուած է սերուած Երզնէի Մեցո - ստիբանո Մարո Փարթեմեան, որ պիտի կատարէ Հայիկեան Երգերու շարք մը: Ճաշիկերով ընթացքին խօսք պիտի տան նաև Պր. Պր. Ա. Մանուկեան և Ե. Մարթիկեան:

(Viene de la pág. 1)

- — 16 de Abril — VIERNES SANTO "Oficio de los Penitentes" a las 11 hs. — "Oficio del Entierro" a las 19.30 hs.
- — 17 de Abril — SABADO SANTO Comienzo de ceremonias a las 9 hs. Los alumnos de todas las escuelas armenias recibirán la Sagrada Eucaristía.
- — Misa de Gloria a las 17.30 hs. Posteriormente se realizará la "Bendición de Hogares" en el Arzobispado Armenio de Buenos Aires.
- — 18 de Abril — Pascua de Resurrección Comienzo de ceremonias a las 9 hs. Santa Misa a las 10.30 hs. Sermón Pascual 11.30 hs. Oficiará la misa S. E. Monseñor Papken Abadian, Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la América del Sud Acompañan a los diáconos y acólitos de la iglesia, el Coro "Gomidás" quien entonará la misa polifónico de Magar Egmalian.
- — 19 de Abril — Oficio de los fieles difuntos.

Armenia

RESERVA EN EREVAN SOLAMENTE

eurotur

Se lo brinda. Además Europa Oriental y Occidental, Cercano y Medio Oriente, EE.UU. etc También América Latina y Turismo Nacional.

Atención personal de ONNIK AINADJIAN

Specialidad en grupos acompañados. Consulte Financiación.

VUELO A PARIS EN EL JUMBO JET DE AIR FRANCE

eurotur
Viamonte 486 - Tel. 32-6077/8/9
Telex 012-1421 - Buenos Aires
E.V.T. Reg. 098773 - Leg. 0261

CLASES DE ARMENIO

LIGA DE JOVENES U G A B
Domingos a las 11 horas — Acevedo 1322

CLASES DE COCINA

Armenia e Internacional
Todos los MARTES de 15 a 18 horas desde el 20 de Abril
CLASES ESPECIALES
Ultimo MIERCOLES de cada mes de 15 a 18
PROFESORAS:
Sra. BERJUHI EMIRIAN
Sra. SONIA GUEZIKARAIAN
UGAB — Acevedo 1322

Practicá tu Deporte Preferido en Liga de Jóvenes

CALENDARIO ABRIL - MAYO - JUNIO

LUNES — 19 a 21 - Fútbol mayores 21 a 23 - Deportes varios	VIERNES — 19 a 21 - Voley masculino
MARTES — 19 a 21 - Voley masculino 21 a 23 - Basket	MARTES — 21 a 23 - Fútbol mayores
MIERCOLES — 18 a 20 - Voley femenino	SABADOS — 10 12 - Fútbol infantil 16 a 18 - Fútbol mayores 18 a 20 - Voley femenino
JUEVES — 20 a 22 - Basket	DOMINGOS — 10 a 12 - Fútbol infantil

MONTEVIDEO

UGAB y "Radio Armenia" ante el Flagelo de Guatemala

El 24 de Febrero de 1976, con la presencia del Presidente de la Cruz Roja Uruguaya Dr. Juan Carlos Chans Caviglia, del Sr. Embajador de Guatemala Licenciado Rendon Maldonado, el Ministro Consejero de la Embajada de Honduras Sr. Napoleón Alvarez Alvarado, el Secretario Gral. de Parecordzagán Sr. Avedis Nalbandian, Directora del Colegio Nubarian Liceo Alex Manoogian Sra. Nelly de Nalbandian, el Director de "Radio Armenia" Sr. Antonio Rupenian hace la entrega del cheque por valor de 4.277.000 pesos (1.500 dólares) para los damnificados del flagelo de Guatemala.

Al enterarse de la campaña de ayuda para los damnificados del cataclismo de Guatemala organizada por "Radio Armenia" y Unión General Armenia de Beneficencia el Dr. Juan Carlos Chans Caviglia, Presidente de la Cruz Roja Uruguaya, agradece por los micrófonos de Radio Armenia este gesto de la Comunidad Armenia del Uruguay en presencia del Sr. Director Antonio Rupenian, Secretario Gral. de UGAB Sr. Avedis Nalbandian y Sra. Directora del Colegio Nubarian Liceo Alex Manoogian, Nelly de Nalbandian.

ԿՈՒԿԱԹԷՄԱԿԱՆՅԻ ՍԱՐՍԱՓԱԶԳՈՒ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ ԵՒ ՈՒՐՈՒԿՈՒԱԿԱՆՅՈՒ ԹԵԱՆ ԵՂԱՅՐԱԿԱՆ ԿԵՑՈՒԱԾԲԸ

Հալիս վերջացաւ Լիբանանահայութեան ի նպաստ հանգանակութեան ասանօրեակը, որուն զուտարը հասաւ 12,676,855 տարաբի, Ուրուգուանահայութիւնը այս անգամ իր եղբայրական ձեռքեր կրկարեց Կուսթիճարայի սարսափազրու երկրաշարժի աղէտահարներուն:

Հայ ժողովուրդը՝ որ անցաւ նախճիրի և սարսափութեան արճաւիրքերէն, լուսարձնութեանց ու զրոյց աղէտին ծանրութիւնն ու ահաւորութիւնը:

Որպէս օրենսդրութեան քաղաքացիները Ուրուգուայի Հանրապետութեան՝ նախաձեռնութեամբ և գործակցութեամբ Ռատիօ Արմենիայի և Հ. Բ. Բ. Միութեան, միացեալ ներկիւրհաւորութեամբ, բանի մը օրուան ընթացքին զոյացուցին 4,277,000 գիտօրի զուտար մը, ինչպէս նաև զղեկակցէն, զեղօրայք, կօշիկ և այլ իրեր, որոնք հուսաբան գործին քեճապէս աստարեկան մեր ժողովուրդը, տեղական մասունքն ու պետական հետաօնիլի կայանը:

Փետրուար 11ին, Կուսթիճարայի գիտօրուքի գեղարարներ, ինչպէս նաև Ուրուգուայի գիտօրուքի կարմիր Ուաշի նախադասը այցելութիւն Ռատիօ Արմենիայի ձայնասփիւղի կայանը, յայտնելու համար իրենց երախտագրութեանը հայ ժողովուրդին և ներքաղաքեցիին աղէտին յուսալքուցող սարսափն ու ծանր հետեանքները:

Փետրուար 24ին, Ռատիօ Արմենիայի հանգիտարարներէն մէկը, սիրովոր ընդունելութեան

El 24 de Febrero de 1976, en el Colegio Nubarian Liceo Alex Manoogian, en presencia del Sr. A. Rupenian, Directivos de Parecordzagán, Comisión de Damas y Boys Scout, se hace entrega al Sr. Presidente de la Cruz Roja Uruguaya Dr. Juan Carlos Chans Caviglia, 114 paquetes de ropas, 436 pares de calzados y otros artículos para los damnificados del terremoto de Guatemala.

արժանացան Կուսթիճարայի գեղարար՝ Ռէնատն Մալոսնատուն, Ուրուգուայի կարմիր Ուաշի նախադաս՝ Տաքի. Չանու Գաւիլիան և Օնտուրասի գեղարարուտան խորհրդական՝ Նարոյէն Ալվարէս Ալվարասուն և այլ ներկիւնք որոնք հիւրասիրութեան Ռատիօ Արմենիայի ընթացքէն զարեւ - անօրէն Յարութիւն Ռուբէնեանի, Հ. Բ. Բ. Միութեան տեղաւոյ Մանուէրի ընդհանուր քարտուղար՝ Աւետիս Նալպանտեանին, ընչպէս Վերնէ Գ. Բիլլուանին, «Միտք Կուսթիճան» հիմնադրութեան Նուարբեան և Ալեք Մանուէրեան վարժարան-

ներու անօրէնութի՝ Տիկին Նելլի և Նալպանտեանի կողմէ:

Վտեմաշաք գեղարար և պետական կարմիր Ուաշի նախադասը, Ռատիօ Արմենիայի ձայնասփիւղի յայտնեցին իրենց սրտաւոյ և հրատարեց խօսքերն ու ձայնասփիւղները աշխարհի բոլոր ժողովուրդներուն և ի մասնաւորի հայ ժողովուրդին, որոնք եղբայրական ձեռք կրկարեցին Կուսթիճարայի աղէտահարներուն:

FUNDADORES DE LA UGAB

KRIKOR IEGHIAN

MGRDICH ANTRANIGIAN

OTROS INTEGRANTES

- ARAKEL B. NUBAR
- GARABED SHERIDJIAN
- HOVHANNES HAGOPIAN
- MGRDICH B. MARGOSOF

IERVANT B. AGHATON

La beneficencia es una de las virtudes más grandes de la humanidad.

El pueblo armenio desde tiempos remotos ha demostrado poseer el sentido de la virtuosidad. A lo largo de la historia existen muestras cabales de ello.

Es así como en la provincia armenia de Salahun el centro asistencial de las fuentes Arpenud fue creado por la princesa Aluita.

Las hermanas de Krikor Siunetsi organizaron centros médicos en los valles de Karni.

La reina Josrovitujd, esposa de Ashod tercero, ha abierto centros de rehabilitación en diversas regiones de Armenia.

En tiempos del Catolicós Nerces el Grande han sido creados sanatorios y casas de reposo para ancianos.

En la época de la Cilicia armenia (siglos XI-XIV) fueron creadas por la reina Zabel varias instituciones de beneficencia.

Un año más tarde de la instauración de la Constitución de 1860 en Armenia, un grupo de intelectuales jóvenes encabezados por Krikor Aghaton y Krikor Odian fundaban la "Sociedad de Beneficencia" en Constantinopla, la cual no tuvo mucha vida.

En Tiflis, se creó y expandió con cimientos bastantes sólidos la "Sociedad de Beneficencia de los armenios del Cáucaso". Se disolvió al comienzo de la Primera Guerra Mundial.

Es así como llegamos a una de las realizaciones más importantes de la armenidad donde el sentido de UNION fue su característica primordial: la creación de la UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA el domingo de Pascua 15 de Abril de 1906 en la ciudad de El Cairo.

ԿԵՐԶԻՆ ՊԱՏԳԱՄ

Հայկական Բարեգործական ընդ-
Միության երկարատև և ժրջան գո-
յարիներ նոր և փայլուն մէջ ապագայը
կը կարճէ մեր ցեղին կենսունակութեան,
այն անպատելի ուժերուն որ բուն իսկ
անոր արմատին մէջ են, այն կերպին և
հաստատանութեան որ կը յատկանշեն
մեր անբողջ ժողովուրդը՝ ուժգնապէս
ցնցուած ամէն կարգի աղէտներէ որ, առ-
կայն, անգոհական դարերու ընթացքին,
չի կրցան գցեանել անկիւս, նման ուրիշ
այնեան էին ժողովուրդներու որոնց յի-
շատակը միայն կտակուած է պատմու-
թեան:

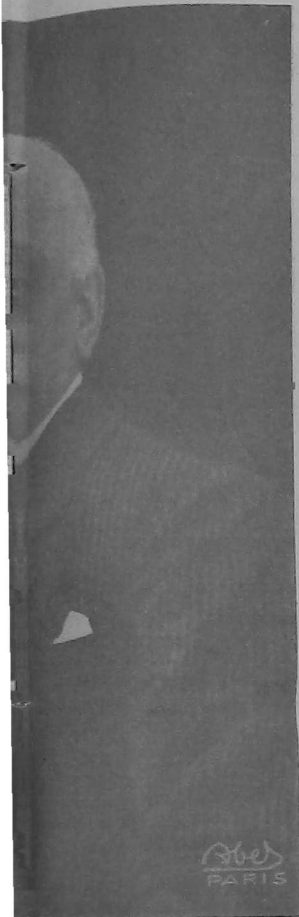
Այս յաջողութեան մէջ եւս հարստու-
թեանը կը տեսնենք ուրեմն ինչ որ կա-
լայ է ընել *ազգային Համերաշխութիւնը
Ներդաշնակութեան և կարգապահութեան
մէջ*, որ կ'ապահովեն թոյր նիգերուն
յարակցութիւնը և հասարակաց գաղտու-
րիւններուն օգտագործումը:

BOGHOS

Doctor N. D.

BOGHOS NUBAR

La UGAB se convirtió en modelo de organización patriótica y social de beneficencia armenia.

Gracias a la concepción y esfuerzos de su inmortal fundador BOGHOS NUBAR y sus colaboradores esta unión fue una verdadera bendición para la armenidad en el transcurso de éstos últimos 70 años, siempre bajo el lema "LA UNION HACE LA FUERZA".

Desde sus primeros días, la UGAB auxilió a los damnificados del Cáucaso y a los necesitados de Armenia.

Asimismo intervino en las reconstrucciones del convento San Garabed de Mush, de la iglesia Arakelots, y de los orfanatos San Jorge de Van y Americano de Jarpert.

Gracias al benefactor Dicran J. Kelegiuan, UGAB fundó un orfanato en Deort lo. En la ciudad de Van se inauguró un centro educacional.

En la campaña se fundaron 37 escuelas rurales y a los campesinos se les proveyó de semillas, animales para el ordeño, herramientas e implementos agrarios.

En Port Said se creó una verdadera colonia armenia con los 5000 valerosos sobrevivientes de Musa Dagh, donde se inauguró la escuela mixta de Sisuan.

En Armenia implantó becas estudiantiles, inauguró escuelas propias y llegó a construir el pueblo de Nubarashen.

Estos servicios, fueron expandiéndose a ritmo acelerado gracias a la generosa colaboración prestada por los grandes benefactores de aquel tiempo.

Hasta el presente la UGAB ha devuelto a la armenidad 30.000.000 de dólares, existiendo igual cantidad como capital inmovible de acuerdo a la voluntad expresa de los donantes.

ԽՐԻՍՏԻԱՆ ԼԱՅՆԻԿԻ

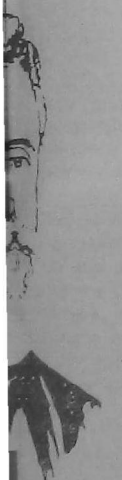

7 Յուլիս 1906 թուակիր

Սրբառատ Կոնդակին վերջին պարբերութիւնը

«Քարեղործականի Միութեամբ այգործիկ է հետաւոր աշխարհէն եղիպացոց վառվաճօք կատարել գրարոյական պարտիս ձեր առ կարտակայ եղբարոյ՝ որք առա ի Կովկաս, վասն որոյ զվերջի ընդ Կոնդակին զՀայրապետականն Մեր գործնութիւն վասն յարատեւութեանն և բարգաւաճմանն Տասնամութեանդ և արդիւնաւորութեան վաստակոց ձեռոց ձեռոց եղբարք գորակալք ի շորհս Ս. Հարոյն և օրհնակալք ի Մէջք, Ամէն»:

ՆՍՈՒԲԱՐ

Մենին վրայ վախճանին որակն մերձեցումը կը գգամ ամէն օր, կը միխրարուին արդարեւ զխոնավով քէ կառարուած գործը ունայն եղած չէ և քէ իմ յաջարդներուս կողմէ միեւնոյն ետանգով յառաջ պիտի տարուի: Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը հաւատարիմ իր անակուրեանց, պիտի շարունակէ ժողովուրդին և հայրենիքին մատուցանել այն ծառայութիւնները զոր իր գերազանցապէս հայրենասիրական նպատակը գծած է իրեն:

Պիտի զայլ օր մը ուր բոլոր Հայերը անխորտ պիտի սիրեն անիկա իրբեւ ուսնեափայլան արտայայտութիւնը սպասչին միութեան, և իրբեւ համերաշխութեան և գործակցութեան մեծարանց զորք մը. ես ունիմ այդ յոյսը, այն մեծ յոյսը որ կը կազդուրէ իմ վերջին օրերս և այս է մտազանգը զոր կ'ընեմ վաստիօրէն իր սարգաղիկն համար:

Քարեղ, 18 Յունիս 1930

ՊՅՂՈՍ ԴՈՒՊՈՒՐ

YACUB ARTIN PASHA

Մեր այգային պատմութեան վերջին շրջանն ասորիներու ընկալչին չիւր յարեւադատակ զորք մը, սրուն ստանել կամ նուայ շահով կապում չըլլայ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան անունը:

ՎԱՅՂԷՆ Ա. Կարողիկոս Անեւնայն Հայոց

Բարեգործական Տասնամութիւնը Առանձնյ օրհնութիւնն է մեր սպին համար: Առանձն օրհնէ այս Տասնամութիւնը և անոր սպին գնէ ամէն Հայոս սար սրտով:

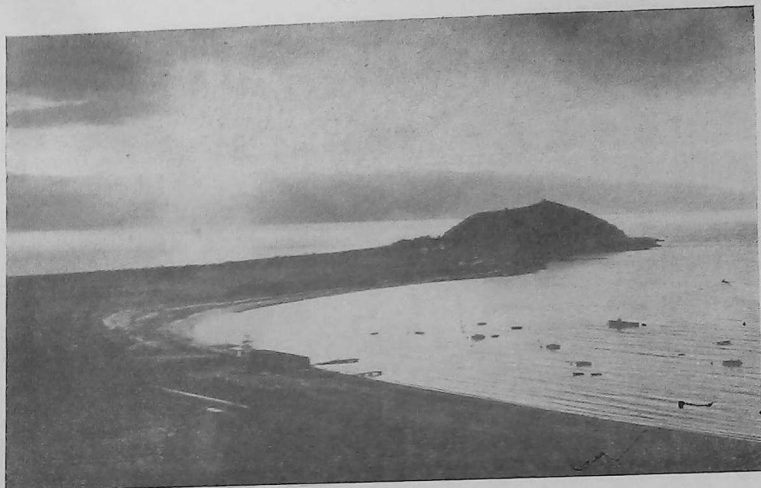
ԳՈՐԾԳՐԸ Ա. ԿՐՈՂ.

Բարեգործականը հայ մայրախոյրին զանձարանն է. Այլ Հայ մայրախոյրը գիտնայ և գիտնա՞նք Միութեան արմէրը, վաղիկեան մը չի կորսնցնիր անպա՞մայրուելու համար Բարեգործականին: ՍՍՀԱՅԻ Բ.

Պիլիկայ Կարողիկոս

ARMENIA

El Proyecto Arpa = Seván

Estábamos en la orilla del Seván, al pie de las rocas de basalto que en otro tiempo pendían sobre el lago, pero que ahora, menguadas sus aguas, se alzan a buena distancia de él. A unos pasos de las rocas, de un arco oscuro, revestido de hormigón —la boca de salida del túnel Arpa-Seván—, fluía a chorros el agua helada. El túnel no es directo todavía. Se han perforado unos cuarenta y seis kilómetros, mas queda por abrir otros dos kilómetros y medio. No obstante, el agua ya se vierte en al lago, pues el túnel atravesó los cauces de arroyos subterráneos y absorbió su caudal. Y este resonante raudal que se escapa de la boca del túnel nos permitió hacernos una idea de cómo crecerá el Seván cuando a través de ella sean depositados cada año en la hondonada del lago 250 millones de metros cúbicos de agua de montaña.

Por ahora no se puede pasar el túnel de parte a parte. Y hubimos de dar un gran rodeo en automóvil para llegar a las minas, que han abierto hondos pozos en las rocas. Son cuatro pozos con dos galerías cada uno, extendidas en dirección convergente. En unas galerías el calor sube a cincuenta grados; en otras corre agua mineralizada caliente, y en las demás —lo peor de todo— se ha tropezado con arcillas que se hinchan inverosímilmente apenas cae agua en ellas. Contener la presión de estas arcillas resulta difícilísimo. Además, cosa extraña, las más pesadas se encuentran en los últimos kilómetros.

Podrías hablar mucho del heroico trabajo de los hombres afanosos por llevar al lago Seván las aguas de un río más. Sin embargo, nuestro tema de hoy se refiere a

otro asunto: explicar lo que significa este túnel, caso único hasta ahora en la práctica hidrotécnica.

Armenia es una república pequeña; sólo tiene 30.000 kilómetros cuadrados de territorio y cerca de 3 millones de habitantes. Mas su nivel de desarrollo es muy alto. En la producción global de la república, la industria aporta casi el 90 por ciento.

La mayoría de los habitantes vive en las ciudades; la capital de la república. Ereván, se está aproximando al millón de vecinos, y en el valle de Ararat, la zona industrial y agrícola principal de Armenia, la densidad demográfica es de 400 personas por kilómetro cuadrado. Esto ocurre así, porque las montañas, que ocupan la mayor parte del territorio armenio, carecen de agua y en ellas hay pocas tierras apropiadas para el cultivo. Y de ahí que la mitad de toda la población de la república viva en el valle, sombreado por la majestuosa silueta del Ararat.

Mas también en el valle de Ararat se pasan dificultades con el agua. Sin embargo, a cien kilómetros al nordeste de él y elevada a un kilómetro sobre sus tierras se halla la taza del Seván, que no hace demasiado tiempo aún contenía 58,5 kilómetros cúbicos de agua purísima, o sea, ocho veces más que el desagüe de todos los ríos armenios.

El valle de Ararat no podía recibir agua de ninguna parte; sólo del lago Seván. Agua y energía. A través de una cascada de hidrocentrales se podía obtener agua y energía eléctrica barata. Todas las esperanzas fueron puestas en el lago. Y tomaron agua de él.

Durante muchos años las centrales del complejo hidroeléctrico Seván-Hrazdán fueron la única fuente de energía que alimentaba a la industria y a las ciudades del valle de Ararat. Y hasta ahora 80.000 hectáreas de sus tierras son regadas con agua del Seván.

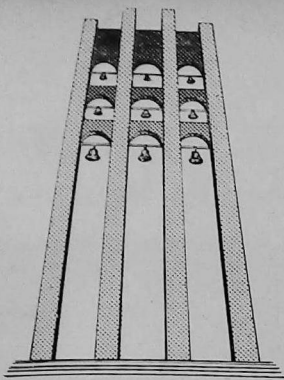
Verdad es que, a pesar de los pronósticos iniciales, esta captura ha dejado huellas: la ingerencia en la vida del lago significó una conmoción para él. Cuando el nivel del agua descendió en 15,87 metros, la anabena, un alga dañina, empezó a tener de verde las aguas azules del Seván. Al decrecer de caudal, el lago comenzó a calentarse hasta su fondo y desapareció la capa fría de éste, rica en oxígeno. Por el contrario, en invierno el Seván empezó a cubrirse de hielo, a consecuencia de haber cambiado las condiciones hidrotérmicas. Por otra parte, en este tiempo fue creciendo la economía de las zonas próximas al lago y, por desgracia, sus ríos, que le proveían de agua, no ganaron en la limpieza con ese progreso.

Ante Armenia se planteó un serio problema: ¿De qué modo proceder para seguir saciando con el agua del Seván la sed del valle de Ararat y, al mismo tiempo, conservar el lago?

Se empezó por tomar menos agua de él. La nueva técnica y la experiencia permitieron aprovechar con más eficiencia que antes las propias aguas del valle. Luego, a Armenia llegó el gas de Azerbaidzhán, las plantas eléctricas armenias se unieron en un anillo energético general, se desarrolló la red de centrales electrotérmicas y, como resultado de ello, las cascadas del complejo Seván-Hrazdán pasaron a funcionar, en lo fundamental, según un gráfico de irrigación, dejando correr el agua a través de las turbinas tan sólo cuando era necesaria para el riego. Sin embargo, con todo esto no se daba solución al problema.

Entonces vio la luz el proyecto Arpa-Seván. Ahora como ya hemos dicho, se está finalizando la construcción del túnel. Ha sido increíblemente difícil. Armenia, sólo con sus propias fuerzas, no habría podido dar cima a esta obra. Recibió ayuda de todo con máquinas, dinero y especialistas.

Son muchas cosas todavía las que deben ser resueltas. No obstante, hay confianza en que pronto el nivel del Seván, además de estabilizarse, irá subiendo poco a poco. Entonces se restablecerá el régimen hidrotérmico y las algas de anabena no tendrán más remedio que abandonar el lago. El progreso tecnocientífico permitirá devolver al Seván su hermosura y riqueza haciendo que siga sirviendo al hombre.

ՄԱՐՏԱՊՈՒՄ

Ա. ՏԱՐԻ, ԹԻԻ 12, ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍ, ԱՊՐԻԼ 10, 1976

Արտոնստէր՝ ՆԱՀԱՊԵՏ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԺՈՒԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԲԵՒ ԸԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ԵՐԱՇԽԻԿ

Յրբ կեանքի կը կոչուին ընտանիքներ, ընկերութիւններ, միութիւններ, ազգային հաստատութիւններ, կուսակցութիւններ եւ այլազան բարեսիրական, կրթական, մարտական կամ մշակութային մարմիններ, բոլորն ալ կը ձգտին գլխաւոր նպատակի մը. օգտակար ըլլալ զերեք բաղկացնող անմիջական իրենց շրջանակին, անո՛յ իսկ ստատարած ըլլալու համար մարդկութեան ֆիզիքական ապահովութեան եւ յարատեւ բարօրութեան:

Բնական է մտածել նաեւ որ այս մասին տարակարծութիւններ եւ հակահաստատութիւններ չեն կրնար գոյութիւն ունենալ՝ քանի որ վերոյիշեալ ռեւէ մարմիններէն մին ոչիտի չընդունէր որ ստեղծուած էր պատուհաս ըլլալու մարդկութեան:

Նոյնքան ընական պիտի ըլլար, ընդունելով նման ճիշդ մարտութիւն մը, հետեցնել եւ հարց տալ՝ թէ ինչո՞ւ համար ուրեմն ահանազաններ ենք աննման անարդարութեանց, ջարդերու, սրտեղբայրներու եւ անհամար անասունի ու անտեսանելի շարիքներուն, որոնք կը կատեցնեն բնոյճանուր մարդկութեան բարօրութիւնը եւ կը վտանգեն անոր գոյութիւնը:

Պատահած է տեղին եղած այս հարցումին պատասխանը ստակոյն, որքան պարզ, նոյնքան անհերքելի իրողութեան մը մէջ կը կայանայ. Մարդուն համագործակցութեան եւ միասնակետութեան ոգիին անբաւարար զարգացումը որուն պատասխանատուութիւնը կ'իջնայ, որքան կրթական, նոյնքան եւ ընկերային, քաղաքական եւ նոյնիսկ կրօնական կազմակերպութեանց վրայ, որոնք ցարդ չեն կրցած մշակել եւ ներմուծել նման անարժեքութիւններ վերեւիս իսկ կազմող եւ ամբողջացնող անհատներու մտայնութեանց եւ զգացումներուն մէջ:

Մանտոսերով յիշեալ մտահոգութիւնները մեր եւ Հարթու Ամերիկայի հայկական գաղութներու ազգային ամբողջական կեանքին եւ գոյութեան՝ մի՛ շահաւատագրութեան ենք թէ մեր բոլոր կրթական, մշակութային, մարտական, բարեսիրական, կուսակցական, կրօնական եւ այլ հաստատութիւնները ստեղծուած եւ հիմնուած են բարի եւ նմաններուն օգտակար ըլլալու միակ եւ վերջնական նպատակներով ու ծրագրերներով: Հաւատագրութեան ենք նաեւ, թէ ազգային շահերու հետապնդման առջեւ գոյութիւն չունին մեծ կամ փոքր կազմակերպութիւններ, այլ կայ ու կը մնայ մի՛շտ բոլորիս աչքերուն եւ միտքին առջեւ այն մեծ գույտասխտակը որուն վրայ գրուած «Համագործակցութիւն եւ միասնակամութիւն» բառերը մեր գործունէութեան հիմքը եւ գոյութեան զբաւականը կը կազմեն:

Օրինակելի եւ քաջախիտ արժանի երևույթ է տեսնել ներկայիս Լիբանանահայութեան գլխաւոր երեք կուսակցութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող համագործակցութեան եւ միասնակամութեան ոգին, որուն շնորհիւ ապահովարար բազմահարկ ազգակիցներուն կեանքը փրկուցաւ:

Սպերիան Եղեռնի նախօրեակներուն՝ կը սպասուի նաեւ մեր գաղութին բարօրութեան պատասխանատու ազգային իշխանութեանց եւ կազմակերպութեանց ղեկավարներէն որ իրենց լայնատեսութեամբ, շրջանակցութեամբ եւ անուշատութեամբ անհրաժեշտ բայց բոլոր աննման ստեղծելու համար հոս եւս համագործակցութեան եւ միասնակամութեան անխտածղելի պայմանները՝ յանուն ապագայ սերունդներու հաջապահպանման սրբազան գործին եւ Հայ Դատին ազար հետապնդման:

ԿԱՐՇԻՔՆԵՐ Զ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ամէն տեղ հանդիպեցայ Զ. Բ. Ը. Միութեան - գանապան կազմակերպութեանց ի ձեռնարկներուն: Վեցիւրեքի բազմաթիւ մասնաճիւղեր: Ան հայ ժողովուրդին նեցուղին է եւ կը լրացնէ եկեղեցիին գործը: Ան իր բարոյական եւ նիւթական միջոցներով կրնայ մեծապէս ստատարել մեր գաղութներու կրօնական եւ մշակութային զարգացման: Զ. Բ. Ը. Միութեան մեծարդար ղեկավարները այս պարծաւ գիտակցութեամբ կազմակերպել-

զին եւ կը շարունակեն իրենց ազգային գործը, անոր հիմնարկութեան առաջին օրերէն ի վեր: Յատկապէս միութարուցայ էր նիւ Եօրքի մէջ ծանօթացայ անոր նախապահին եւ մարտական անդամներուն, որոնք գիտակից են իրենց պարտականութեան: Հարաւային Ամերիկայի մէջ ալ մասնաճիւղերը անման մէջ կը գտնուին:

ՎԱԶԳԻՆ Ա. Կարողիկոս Աւետիսյան Հայոց

Համարուած եմ որ էթէ մեր ազգին մէջ միակ ձեռնարկ մը կայ, որ խոհեմութեամբ մտածուած, իմաստութեամբ կազմակերպուած եւ սպասմանութեամբ գործադրուած ըլլայ, այն ալ Զ. Բ. Ը. Միութիւնն է:

ՄԱՂԱՔԻՍ Պարթ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Հ Ա Ր Ց Ա Վ Ը Ր Ո Յ Ց

ՌԱԿ-Ի ՄԵՐՏԵՎԱՆ ՈՒՒԵՐՈՒ ՀՐԵՄԵՆԵՏԱՐԻՆ ՀԵՑ

Հարց -- Այս ազգանուէր ճիւղ բնջ արեւելի Հայ կաթմահերու թիւններուն, կրնա՞ր դադար գտար մը տայ :

Պատու -- Դեռ տար է պատասխանել ձեր այս հարցումին : Սակայն դուք երեւակայեցէք թէ բարձրագոյնը զի՞նչ մարտիկներ երկար աւժիտներ զինքի տակ պահելու համար որքան գոհարար լինեն պէտք է : Մէկ կողմէն անճարածէն էր պաշտպանութեան միջոցներ հայրենայ առջ : Միւս կողմէն բարձրագոյնը քննանկարելու տղայուստը Հոգոյ էլ ցուտին, անձրեւին զէժ պաշտպանութեան համար համարադատութեան զի՞նչա հալածութիւն զինեալ ուժերուն :

Ինչոր ծախար, որ միխաններու կը հասնի, հայրենիքուց աւելի ու միայն կիրանանի հայ ժողովուրդին կողմէն է նոյն ինքն ձեր յաջորդի մարտիկներուն կողմէն, որոնք զարձակ էին անբողջական նստումս եւ անձնագրահովութիւն : Անոցմէլ անմը զիջելու արթուն կը հակնի պատմիչներու վրայ, իսկ զերկիր կը երթալին մտակոյ զիջելու աշխատելու՝ իրենց կառավարութեան արդարութիւնը հարցաւ :

Հայ կաթմահերու թիւնները ոչ մէկ զոհակեան, ոչ մէկ սեղի տառցած են դուրսէ : Ինչ որ իր բողջարժանեան նիւթական գետնի վրայ, անհաստատելի է եւ համարք հրաշքի :

Հարց -- Հայկական թաղերու բնակիչները ի՞նչ վերաբերում ունեցան ձերի հանդէպ :

Պատու -- Համայնաբարձեան ուսանող, ազատ ապարդի մարդ կամ պարզ արձնատուր՝ ձեր մարտական տղջ արք ու պարկէշտ ընթացքին ընդմէջէն ձեր կուսակցութեան հանդէպ Հայ գանդուածները չույցարեցին իխտա յարգուիր վերաբերում : Հայ բնակիչները իրենց գոյություններին առարկայ զարձայն ձեր մարտիկները առէն որ, ամէն ժամ : Իրենց սիրովոր պտորտասակամութիւնը եւ արտաբան հիւստիութիւնները արտաբարութիւնն էին անտարակոյս Ռամկափար Արտաբան հրահանգութեան հանդէպ ունեցած իրենց խորանի սիրուն եւ վստահութեան : Յաճախ պարտեցան յուզիչ երեւոյթներ, երբ Հայ բնակիչի մը օգնութեան հասնելու ինչպիսիք կամ վիրտուս մը փրկելու անհրաժեշտութեան առջև՝ ձեր զաջորդի արդարք ջանացին զիրար զերազանցել : Մեր թուգեքու բնակիչները սեւ հարցի համար ասանկ երկրորդակի կը զիջէին ձեր կերպունին, անկէ անխնայորով ամէն օժանդակութիւն՝ այն համարումով թէ անպայման արտակից մը կար հան վերելք լույս : Եւ յուսախոր չբրինք :

Մարդկային հնարաբար թուր միջոցներով միշտ ջանացին զանցում տայ թուր ինչպիսիքներուն եւ առաջարկներուն :

Հարցադրուցի վերջաւորութեան, ընթարթին կը սեղմեմ ձեռքը ՌԱԿ-Ի թուրտակն ուժերու ընդհանուր հրամանատարին : Իրով կը շնորհաւորեմ թուրք ու հնչուում կը յայտնեմ ապագային այն բողջաւտ ուղին համար, որուն մէջ թրմումս ու միտմունքս են աններ :

ՌԱԿ-ի միջոցաւ ազգին ու հայրենիքին ծառայելու իրենց արդարան ուխտը իրենց մէջ սակզմեր է Հայ բոլորը հարաբարութեան հետ նաեւ անձնութեան, գոհարարութեան ուղի, ինքնաբերականութիւն եւ խելագարութիւն, որոնք յատկանիչը կը կողմէն արքոր հաստատար ամէն ամակալարի :

Մանք, ձեր բաժարի մարտիկները, անա այս յատկութիւններով օժտուած մեր առջերու զիջելու - զերկի հակեցին պատմիչներու վրայ արթուն կամ թաղ, թաղ, ասնէլ ասն՝ շատեցին մարդկային կեանքեր փրկելու՝ մարդասիրական եւ հայրենասիրական վստիզրացումով :

Այս հիացումով կը մտածեմ սակալին ծանրակէշտ վանդներու պահան մեր պատասխանատուներուն ցուցարեմ զաջարարատութեան, այլ մանասանց բողջառի արթնատութեան մասին : Արգարեւ, հայկանարա երկու հաստաններէլ սեւէ մէկուն հետ ստիպարեան, աստամեայ զերմակցութիւն մը կրնար սխալ մէկնարանսել միւս հաստանին կողմէն, եւ այդ սխալ մէկնարանսութիւնը կրնար հայութեան դուրսիւնն իսկ վստայել տուեալ հաստանի ազգեցութեան ենթակայ շրջաններուն մէջ : ՌԱԿ-ի մարտական ուժերու պատասխանատուները, որեւն ոչ միայն պատուով կատարեցին հայկական թաղամտերու ինքնապաշտպանութեան, սեղանանումս ազգեական զմբախանքու օժանդակութեան եւ վիրտուներու փրկութեան աշխատանքներն իրենց ինկած բաժինը, այլ յաջողեան նաեւ զերազանց ձեռնութեան պահէլ հաստարակցութեան կառուցելու երկու կողմերու միջև :

Հայ ժողովուրդը, միակամ եւ համբաշխ իր գրական շկրութեամբ յաջողեցան պահել նաեւ բողջարեան հաստարակցութիւն մը կիրանանք յազգի ապրկարմութիւններու ծանրագոյն առջնուղի ընթացին : Դրանք այդ շկրութիւնը, որ արշաղէկ նոյստեց բողջարեան կառուցելու ասնանքներուն եւ համայններուն կողմ ընդհանրուցել :

Մեր խոջորակցութիւնները կը փոխներ այն հաստանումով թէ ՌԱԿ-ի հեռուակցութեանը, մեղեանդութիւնն ու ծայրագոյնութիւններու կողմնակից լուրջ մտածարութեան հաստարակն արտաբարութիւնը : Հայ ժողովուրդի դրական շկրութեան փրկարար զիրարանքներուն մէջ, Հայ միւս կուսակցութիւններու ցուցարեմ հակապարտեան հետ, անտարակցու, կրն նաեւ բաժին Ռամկափար Արտաբան հրահանգութեան՝ կը ըջարեմ, չքանակեայ եւ հրատեա տանդական բողջարակցութեանը :

MIHRAN DAMADIAN

Luchador de primera línea, Damadian tuvo destacada actuación en las batallas de liberación armenia de Sasún y Mush.

Al mismo tiempo mediante su firme inspirador, Damadian se destacó en política donde el patriotismo imperó en cada momento.

Fue miembro de la Delegación Armenia encabezada por Boghos Nubar.

Presidió el movimiento liberador de Cilicia Armenia.

Más tarde fue uno de los fundadores organizadores del Partido Demócrata Constitucional Armenio.

En las postrimerías de su vida fue miembro fundador del Partido Demócrata Liberal Armenio (Ramgavar Azadagan).

PERIODICO ARMENIO
 "SARDARABAD"
 Director: Nahabet Nahabetian
 Registro Nacional de la Prop. Intelectual Nº 1.201.240
 REDACCION y ADMINISTRACION.
 CNEL. NICETO VEGA 4779
 1414 BUENOS AIRES
 REP ARGENTINA

Impreso en los Talleres Gráficos "ARARAT" J. ALVAREZ 1017 -- 72-2752

CORREO CENTRAL SUC. 14
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión Nº 2176
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión Nº 5276